

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_17_PÁKA A JEJÍ UŽITÍ_29

Autor: Mgr. Pavel Šavara

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín, příspěvková organizace

Název projektu: Zkvalitnění ICT ve slušovské škole

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

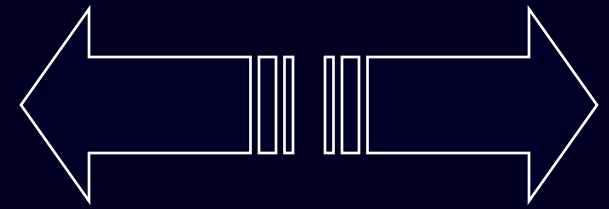
Anotace

- Materiál (DUM – digitální učební materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, práci s projektorem a počítačem.
- Je určen vyvozování učiva a zavedení pojmů při výuce otáčivých účinků síly, páky a jejího užití, procvičování momentu síly ve fyzice v sedmém ročníku.
- Je součástí tematického okruhu Pohyb těles a síly.
- Materiál vznikl ze zápisů a příprav autora prezentace v listopadu 2011.

Páka a její užití

Fyzika – 7. ročník

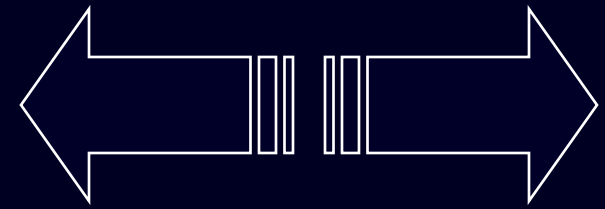

Páka

Nejjednodušší páka je tyč, která je otáčivá kolem osy.

Páka může mít různé tvary: dvě páky spojené kloubem (kleště), zahnutý tvar (klika), tvar kola (volant).

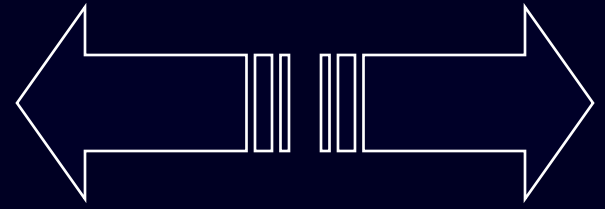
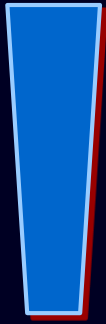
Rozdělení pák

Podle umístění ramen páky vzhledem k ose otáčení:

1. dvojzvratné – ramena jsou na opačných stranách od osy rotace,
2. jednozvratné – obě ramena jsou na stejné straně od osy rotace.

Podle délky ramen se páky dělí na:

1. rovníramenné – ramena síly jsou stejně dlouhá,
2. nerovníramenné – délka ramen síly jsou různá.

Moment síly

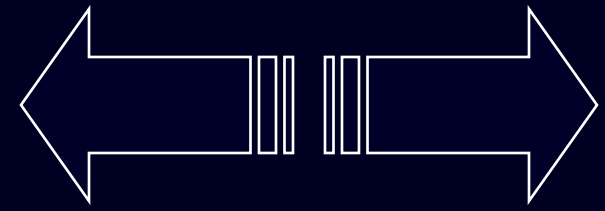
Moment síly: M

Výpočet momentu síly: $M = F \cdot a$

F – síla

a – rameno síly

Jednotka momentu síly: $N \cdot m$

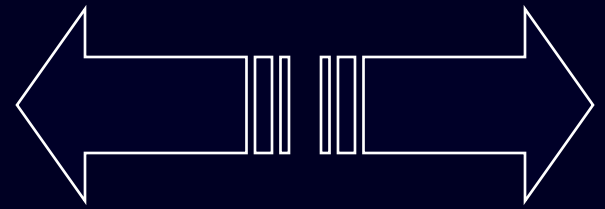

Rovnovážná poloha páky

Páka je v rovnovážné poloze, jestliže platí:

$$M_1 = M_2$$

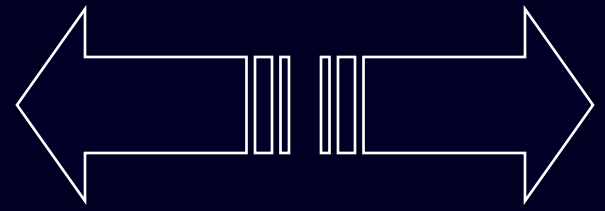
$$F_1 \cdot a_1 = F_2 \cdot a_2$$

Užití páky

- ke zvedání tělesa
- otevírání víka krabice, plechovky
- kolečko na převážení materiálu
- louskáček na louskání ořechů
- rovníramenné váhy
- nůžky

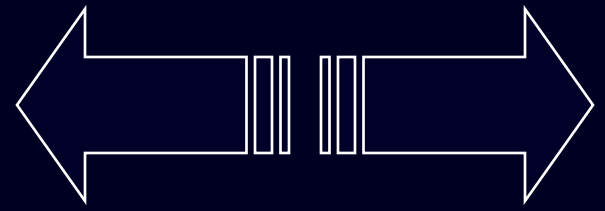
Užití páky

louskáček na ořechy

nůžky ke stříhání

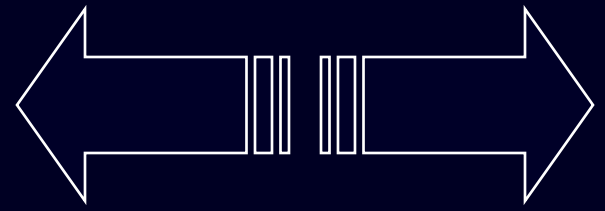
Užití páky

stavební kolečko

houpačka

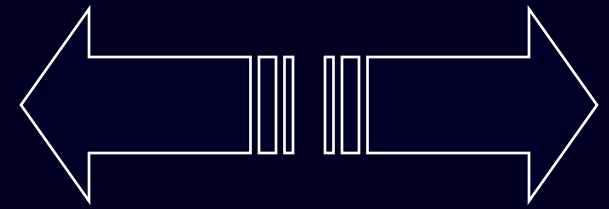
Rovnoramenné váhy

Na rovníramenných vahách určujeme hmotnost tělesa srovnáním se známou hmotností závaží.

sada závaží

Rovnoramenné váhy

vahadlo

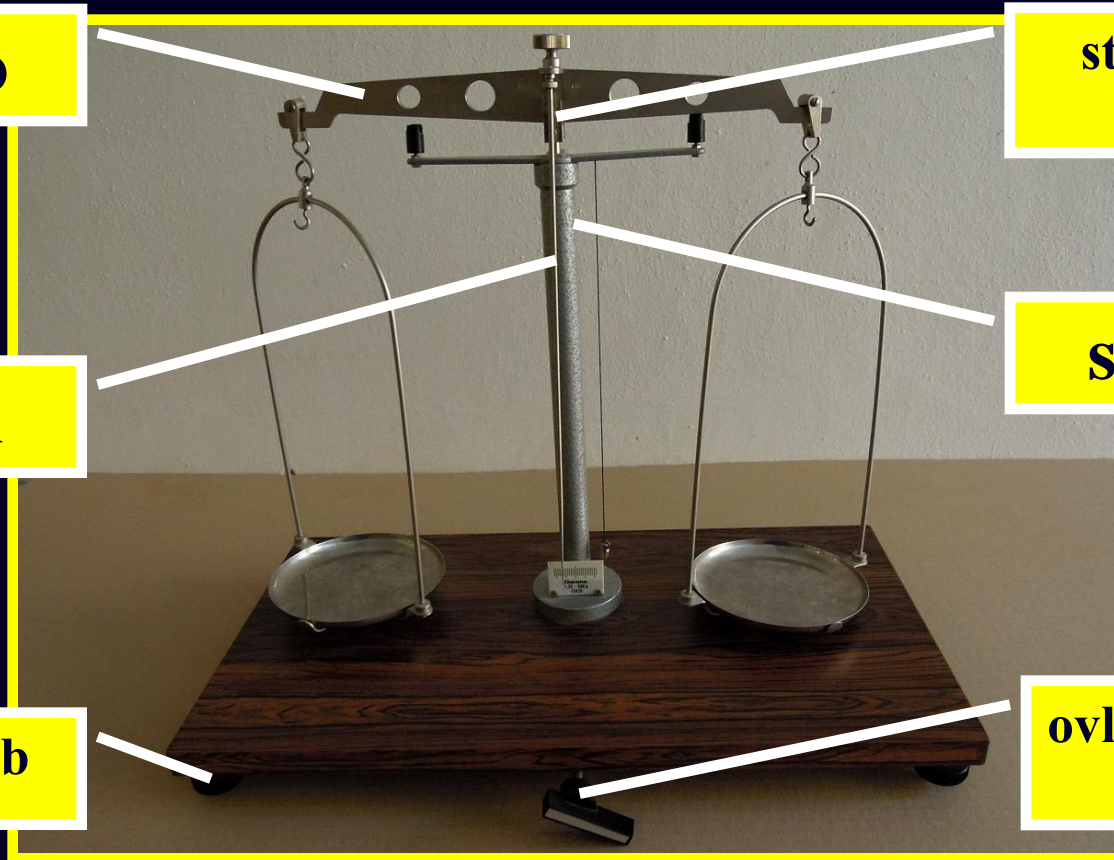
**střední břit
vahadla**

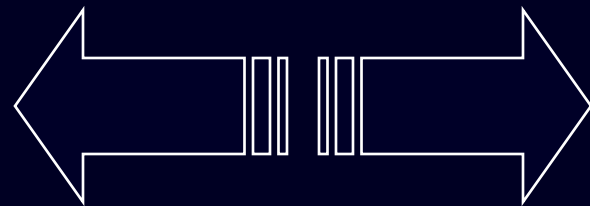
jazyček

sloupek

stavěcí šroub

**ovládání aretace
vah**

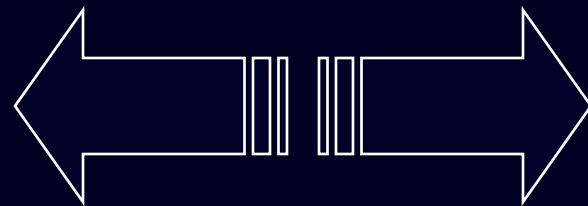

Opakování nejdůležitějších pojmů

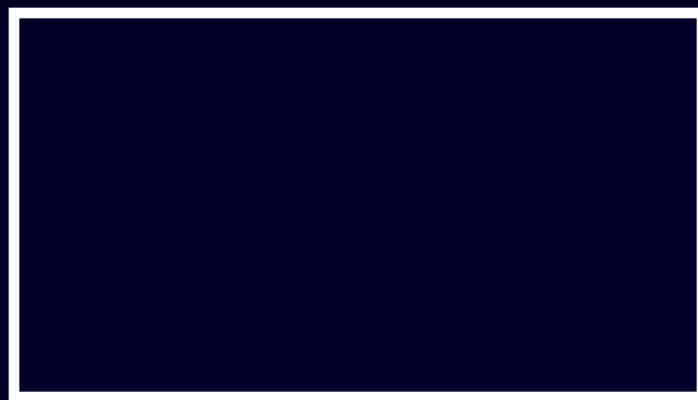
Zopakujeme si nejdůležitější pojmy.

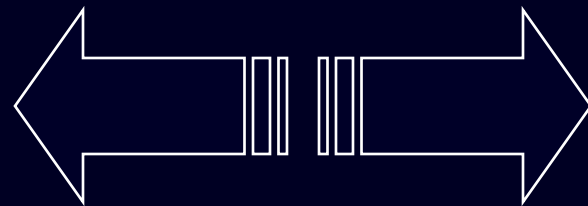
Do prázdného pole dopiš odpověď na interaktivní tabuli, případně odpovídej slovně.

Po dalším kliknutí se správná odpověď objeví v sousedním políčku.

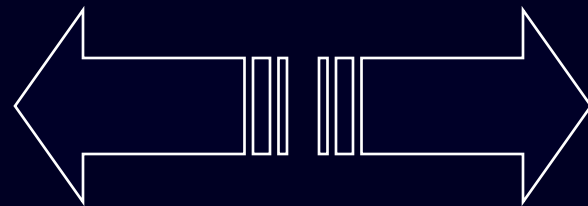
Jak se značí moment síly?

Jak se značí rameno síly?

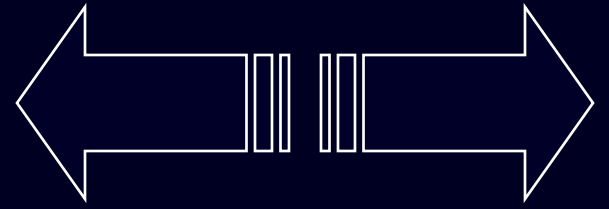

Jak se vypočítá moment síly?

Jak se značí jednotka momentu síly?

Páka a její užití

Informace k prezentaci:

- prezentaci vytvořil Mgr. Pavel Šavara,
- autor fotografií: Mgr. Pavel Šavara,
- klipart: office.microsoft.com.

